

Príloha 1.4

Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť

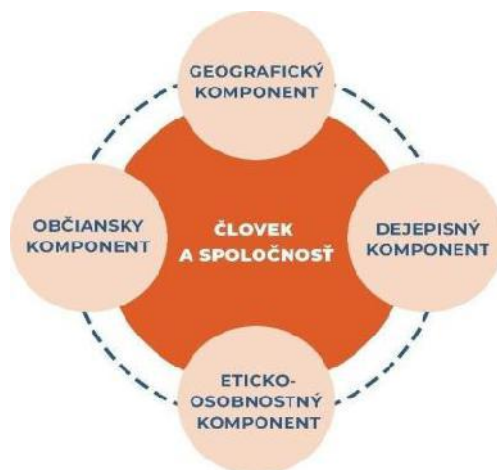
Charakteristika vzdelávacej oblasti

Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť pripravuje žiakov k tomu, aby sa prejavovali ako samostatné, slobodné a zodpovedné osobnosti, uplatňovali svoje práva a naplňali svoje povinnosti. Umožňuje porozumieť základným geografickým, historickým, sociálnym, kultúrnym, náboženským, hospodárskym, politickým a environmentálnym špecifikám v rôznych častiach sveta, čo vedie k rešpektu a ohľaduplnosti voči iným ľuďom, kultúram a duchovným hodnotám, ako aj voči sebe. U žiakov rozvíja pozitívny vzťah k demokratickej spoločnosti, krajine a k potrebe udržateľnosti života na Zemi. Posilňuje ich aktívny postoj k riešeniu aktuálnych výziev a problémov. Rozvíja uvedomenie si vlastnej identity v globalizovanom svete. Okrem vedomostí rozvíja u žiakov aj spôsobilosti získavať, vyhľadávať, analyzovať a interpretovať informácie v rôznej podobe. Žiaci z nich vyvodzujú logicky správne závery a dokážu ich argumentačne podložiť a odprezentovať.

Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť rozvíja u žiakov schopnosť kriticky vnímať spoločnosť, v ktorej žijú, vrátane jej digitálneho rozmeru a vplyvu AI na fungovanie spoločnosti. Žiaci sa učia posudzovať kvalitu informácií vrátane výstupov AI, identifikovať manipulatívne obsahy a kriticky hodnotiť prínosy a riziká AI, pričom si uvedomujú hodnoty, ktoré AI nedokáže nahradiť. Zároveň sa učia využívať AI ako nástroj učenia – s vlastným úsudkom a zreteľom na etické aspekty jej používania – s cieľom stať sa samostatnými a kriticky mysliacimi občanmi.

V rámci vyučovacieho procesu sa v národnostných školách prihliada aj na Osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov v národnostnom školstve.

Vzdelávacia oblasť pozostáva zo štyroch komponentov – **geografický komponent, dejepisný komponent, občiansky komponent a eticko-osobnostný komponent.**

Obrázok 6 Komponenty vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť

Pomocou komponentov sú vymedzené obsahové štandardy jednotlivých zložiek spoločenskovednej gramotnosti, ktorá v sebe zahŕňa geografické, dejepisné, občianske a eticko-osobnostné spôsobilosti. Komponenty vystupujú vo vzájomnom prepojení, ktoré je posilnené začlenením vybraných prierezových gramotností do ich obsahu. V prvom a druhom cykle má vzdelávacia oblasť podobu **integrovaného predmetu Človek a spoločnosť** a samostatných predmetov etická výchova a náboženská výchova vyučovaných v alternácii. V treťom cykle tvoria vzdelávaciu oblasť **vyučovacie predmety geografia, dejepis, občianska náuka a etická alebo náboženská výchova**, pričom má škola možnosť pokračovať aj v tomto cykle **integrovanou verziou** predmetu Človek a spoločnosť vcelku alebo čiastočne.

Geografický komponent objasňuje špecifiká rôznych regiónov, rozmiestnenie obyvateľov a ich činností, vzájomné vzťahy medzi javmi a procesmi, ktoré sa na Zemi odohrávajú a vyvíjajú. Žiaci skúmajú interakcie medzi prírodnými zložkami a zároveň vzťahy medzi nimi a človekom. Rozvíjajú svoju schopnosť myslieť v súvislostiach a porozumieť problémom na rôznych úrovniach, od lokálnej po globálnu. Rôzne aspekty priestoru skúmajú pomocou širokej škály prameňov a metód, čo im umožňuje sa v ňom orientovať, a zároveň v ňom konať spôsobom, ktorý je zodpovedný voči životnému prostrediu a potrebám druhých. V procese poznávania priestoru sa žiaci učia klásť a odpovedať otázky (Čo to je?, Kde to je?, Prečo je to tam?, Ako to vzniklo, Aký to má vplyv? a pod.), ktoré sú kľúčové pre formovanie ich priestorového myslenia.

Dejepisný komponent rozvíja a kultivuje objektívne poznanie minulosti a jej prepojenosti s prítomnosťou. Žiaci si rozvíjajú historickú gramotnosť, spoznávajú historické fakty, súvislosti, javy a procesy v širšom spoločenskom kontexte. Prostredníctvom bádateľských otázok a kritickej analýzy historických prameňov, identifikovania príčin a dôsledkov rôznorodých javov a procesov rozlišujú ich historický význam a rôzne uhly pohľadov. Na základe poznania minulosti žiaci reflektujú vlastnú príslušnosť k lokalite a regiónu, národnosti, národu a európskemu spoločenstvu. Komponent u žiakov rozvíja aj hodnoty a kompetencie demokratickej kultúry a vzťah ku kultúrnemu a historickému dedičstvu.

Občiansky komponent približuje fungovanie spoločnosti. Žiaci spoznávajú medziľudské vzťahy, budujú si postoj k ľudskej rozmanitosti a vnímajú prínos jej pozitívnych prvkov. Rovnako vnímajú úlohu hodnôt a sociálnych noriem, význam a chod rôznych inštitúcií. Zároveň vnímajú vplyv sociálnych a ekonomických faktorov na rozhodnutia v spoločnosti, nielen v prítomnosti, ale aj minulosti. Reflektujú princípy trvalo udržateľného života, význam obchodných vzťahov i úlohu štátu v hospodárskych vzťahoch. Významnou súčasťou tohto komponentu je výchova k aktívnemu občianstvu, rešpektovaniu princípov slobody a demokracie, ako aj k ochrane ľudských práv.

Eticko-osobnostný komponent prispieva k osobnostnému, sociálnemu a morálnemu rozvoju žiakov, s dôrazom na uvedomovanie si, prijatie a rozvíjanie vlastnej identity vo vzťahu k druhým ľuďom a všetkému živému na našej planéte. Neoddeliteľnou súčasťou týchto procesov je kultivovanie sebapoznania a seba prijatia, charakteru, morálnych (etických) a duchovných kvalít žiakov, ich religiózneho a kultúrneho vedomia.

Obsahové štandardy komponentu sa delia na všeobecné a špecifické. Všeobecné štandardy sú určené pre všetkých žiakov, realizujú sa na vyučovaní celej vzdelávacej oblasti – naprieč všetkými témami, prípadne predmetmi. Všeobecné obsahové štandardy eticko-osobnostného komponentu sa v 3. cykle začleňujú do vyučovania predmetov vzdelávacej oblasti - predmetov vzdelávacej oblasti - predmetov vzdelávacej oblasti - občianskej náuky, dejepisu, geografie a náboženskej výchovy. V 2. a 3. cykle sa štandardy môžu realizovať aj v rámci tematických dní. Špecifické obsahové

štandardy eticko-osobnostného komponentu nadväzujú na všeobecné štandardy, prehľbujú ich a vo všetkých cykloch sa osobitným spôsobom uskutočňujú na vyučovaní etickej výchovy (ETV)¹. V rámci vyučovania ETV sa teda okrem všetkých činností komponentu realizujú aj rozširujúce činnosti špecifické pre vyučovanie ETV, ktoré sú nižšie v dokumente aj takto vyznačené

Vzdelávacie štandardy je potrebné vnímať ako celok, nie ako súbor jednotlivých, od seba nezávislých častí. Je žiaduce, aby sa vzdelávacie štandardy vo výučbe vhodne kombinovali, prepájali a vzájomne doplňovali. Poradie, v akom sú obsahové štandardy v jednotlivých cykloch a komponentoch pod sebou uvedené, neuvádza záväznú časovú postupnosť, v ktorej majú byť v danom vzdelávacom cykle napĺňané.

Všeobecné ciele vzdelávacej oblasti sú odstupňované pre jednotlivé vzdelávacie cykly. K cieľom sa v jednotlivých cykloch viažu výkonové štandardy, ktoré majú žiaci zvládnuť na konci príslušného cyklu. Spôsobilosti uvedené vo výkonových štandardoch sa dosahujú prostredníctvom viacerých obsahových štandardov, niekedy aj z rôznych komponentov. **Vzájomným prepájaním vzdelávacích štandardov** v rámci vzdelávacej oblasti aj medzi vzdelávacími oblasťami sa zabezpečí celistvosť a hĺbka poznania, ako aj jeho využitie v ďalšom vzdelávaní a živote.

Ciele vzdelávacej oblasti

1. Disponovať znalosťami o vybraných spoločenských, geografických a historických procesoch a javoch v rôznych kontextoch a situáciách.
2. Využívať rôzne metódy získavania, spracovávanía, interpretácie informácií a prezentácie výsledkov vlastného bádania o krajine a ľudskej spoločnosti.
3. Porozumieť súvislostiam, príčinám a dôsledkom historických a spoločenských procesov a javov.
4. Porozumieť vzťahom v rámci prírodných zložiek krajiny a vzájomným vzťahom medzi životným prostredím a činnosťou človeka od lokálnej po globálnu úroveň, vrátane
5. základných princípov udržateľnosti.
6. Rozpoznať rôzne vrstvy svojej identity, rešpektovať rozmanitosť ľudí a skupín v globalizovanom svete.
7. Rešpektujúco komunikovať a konštruktívne spolupracovať s druhými, zdravo a bezpečne regulovať svoje emócie.
8. Mať rozvinuté charakterové vlastnosti a snažiť sa konať dobro nezištne a nevynútené.
9. Uplatňovať práva a povinnosti, pravidlá a normy života v demokratickej spoločnosti s vedomím zodpovednosti za vlastné rozhodnutia.
10. Orientovať sa v zdrojoch informácií, uplatňovať kritický a rozlišujúci postoj k médiám a AI, správať sa bezpečne a eticky v online prostredí.
11. Prejavovať záujem o dianie vo svojom okolí a vo svete, participovať na veku primeraných prospešných aktivitách.

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Vyučovací predmet	Človek a spoločnosť
Škola (názov, adresa)	Súkromná Základná škola, Oravská cesta 11, Žilina
Názov Školského vzdelávacieho programu	S ANGLIČTINOU OBJAVUJEME SVET
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Cyklus	prvý
Časová dotácia	1.ročník – 0,5 hodín týždenne (0,5 disponibilná) 2.ročník – 1 hodina týždenne 3.ročník – 2 hodiny týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Hlavným cieľom 1. cyklu je identifikovanie javov, procesov, udalostí a osôb významných pre život žiaka, komunity a obce, čo vyplýva z cieľov vzdelávania v 1.cykle.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

1. Identifikovať javy, procesy, udalosti a osoby významné pre život žiaka, komunitu a obec.
2. S pomocou učiteľa využívať základné metódy získavania, analýzy a interpretácie informácií, osvojiť si základy spolupráce v skupine.
3. Identifikovať zmeny v čase a priestore vo svojom okolí.
4. Rozlišovať a skúmať vzťahy medzi prírodným prostredím a činnosťou človeka na lokálnej úrovni, rozumieť potrebe starostlivosti o životné prostredie na príkladoch z miestnej krajiny.
5. Uvedomiť si jedinečnosť a vzácnosť seba samého a druhých.
6. Komunikovať s ľuďmi vo svojom okolí ohľaduplným a primeraným spôsobom.
7. Identifikovať morálne dobro konaní druhých a vo vlastnom konaní.
8. Chápať zmysel a význam pravidiel, práv a povinností vo svojom živote i v spolužití s inými.
9. Vysvetliť, odkiaľ sa berú informácie, aké sú ich zdroje a rozumieť dôsledkom rôznych typov správ.
10. Zapájať sa do prospešnej aktivity na úrovni triedy a školy.

Na konci 3. ročníka je žiak schopný elementárne skúmať svoju obec, jej blízke okolie a vzťahy medzi ľuďmi, využíva jednoduché plány alebo mapy. Pozoruje, porovnáva a zaznamenáva vybrané aspekty fungovania komunity, v ktorej žije. Vie sa orientovať vo svojom okolí a pozná jeho špecifiká. Pozná základné časové intervaly. Je si vedomý, že súčasnosť je výsledkom konania v minulosti. Rešpektuje základné pravidlá spolunažívania a komunikácie. Vníma svoju jedinečnosť a dokáže pomenovať základné emócie. Zaujíma sa o svoje okolie a je ochotný zapájať sa do aktivít na jeho zlepšovanie.

Vo vybraných témach a učebných činnostiach sa primerane veku žiakov uplatňujú prvky CLIL, prostredníctvom ktorých sa prepája obsah predmetu s používaním anglického jazyka.

Učebné osnovy pre 1.vzdelávací cyklus
ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ - 1.ročník

Poznámka: Označenia gramotností, charakteru a metakognície odkazujú na dokument *Gramotnosti, charakter a metakognícia v 1. cykle*, ktorý tvorí súčasť Školského vzdelávacieho programu

Geografický komponent	VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	GRAMOTNOSTI, CHARAKTER A METAKOGNÍCIA
	Používať pojmy potrebné na orientáciu v miestnej krajine. Orientovať sa v čase pomocou konvenčných prostriedkov určovania času.	Orientácia v okolí školy, v obci a jej blízkom okolí vytváranie predstáv o priestorových vzťahoch v škole, v obci a jej okolí.	ČG1, ČG2, ČG3
	Orientovať sa v známom prostredí na základe poznania polohy orientačných bodov. Klást' jednoduché bádateľské otázky.	Orientácia v pláne a na mape priestorové rozmiestnenie objektov v triede a v okolí školy z vertikálneho pohľadu.	MK7, MK8 EG1
	Opísať zmeny počasia a jeho vplyv na krajinu a život ľudí v priebehu dňa a roka. Opísať dôvody, spôsoby a ciele cestovania ľudí v známom prostredí.	Procesy v miestnej krajine a ich vplyv na človeka a životné prostredie - pozorovanie počasia a jeho grafické zaznamenávanie; - základné pravidlá správania sa pri extrémnych prejavoch počasia; - dôvody a spôsoby cestovania; - druhy dopravy.	EG4, EG5

Dejepisný komponent	Rozvrhnúť si čas na prácu, učenie, zábavu a odpočinok. Ilustrovať plynutie času na vybraných príkladoch.	Orientácia v čase • vzájomné vzťahy medzi susednými a nesusednými dňami a mesiacmi, opakujúci sa cyklus s vytváraním celkov; • zoradovanie časovej postupnosti udalostí; • používanie konvenčných meračov času.	ČG3, CH8,
	Opísať vlastnú jedinečnosť. Pomenovať roly, ktoré zastáva v rodine, triede.	Pozorovanie zmien v čase • znázornenie vzťahov medzi členmi rodiny z pozície žiaka; • zmeny v čase na príklade ľudí.	CH9, MK7
Občiansky komponent	Používať elementárne pravidlá slušnej a rešpektujúcej komunikácie. Pomenovať a regulovať svoje emócie na elementárnej úrovni.	Spoločný život v triede • moja rola ako žiaka; • moja trieda - vzťahy, komunikácia, pravidlá; • zmysel pravidiel pre život; • zdôvodňovanie konkrétnych pravidiel v školskom poriadku.	SEG1, SEG4
	Opísať svoje charakterové vlastnosti, záľuby, túžby a sny. Pomenovať príčiny a dôsledky správania sa ľudí vo svojom okolí.	Život v blízkom okolí • pôvod obyčají, spôsoby slávania sviatkov a zachovávanie tradícií vo svojej rodine.	CH11, CH12 ČG4

	Rešpektovať dohodnuté pravidlá platné v triede a v škole. Dodržiavať základné pravidlá bezpečného správania účastníka cestnej premávky.	Zodpovedný a aktívny žiak • potreba deľby práce na príkladoch v rodine, v komunite; • jednoduchý prieskum o možnostiach zlepšenia života a prostredia v triede; • prejavy pomoci a solidarity k ľuďom; • modelové situácie požiadania a poskytnutia pomoci v prípade ohrozenia.	
Eticko-osobnostný komponent	Byť všímvavý voči daniu v najbližšom okolí. Podieľať sa na uskutočnení aktivity na zlepšenie života alebo prostredia v triede a škole.	Zdvorilosť ako znak úcty • slušná a rešpektujúca komunikácia; • prejavy zdvorilosti a úcty.	CH13, MG2
	Opísať svoje charakterové vlastnosti, záľuby, túžby a sny.	Sebapoznávanie a vnímanie jedinečnosti v každom človeku • opis vlastných dobrých charakterových vlastností a schopností a možnosti ich rozvíjania.	CH1, CH2,
	Sledovať a vnímať si dianie v najbližšom okolí. Podieľať sa na uskutočnení aktivity na zlepšenie života alebo prostredia v triede a škole.	Spoznávanie a vyjadrovanie emócií, sebariadenie • rozlišovanie a pomenovanie základných emócií: radosť, strach, hnev, smútok, prekvapenie; • vnímanie vlastných potrieb a potrieb druhých; • význam sebaovládania a sebariadenia.	CH5
	Pomenovať príčiny a dôsledky správania sa ľudí vo svojom okolí.	Konanie dobra • dôsledky pravdovravnosti a klamstva.	

	Pomenovať roly, ktoré zastáva v rodine.	Vzťahy v rodine a v komunite • bezpečné miesto pre život a vzťahy v rodine a komunite; • identifikovanie a pomenovanie členov rodiny.	
--	---	---	--

Tematické okruhy pre 1. ročník
Kde žijem a cestujem - orientácia v škole, pozorovanie počasia, doprava a dôvody cestovania Čas a rodina - sledovanie dní a mesiacov, plánovanie denného režimu, zmeny na ľuďoch a vzťahy v rodine Život v triede a komunite - rola žiaka, pravidlá správania, rodinné sviatky, deľba práce, pomoc iným a bezpečnosť Ja, emócie a hodnoty - pomenovanie emócií, sebaovládanie, zdvorilosť, vlastné charakterové vlastnosti a pravdivosť

Prierezové témy pre 1. ročník	
Osobnostný a sociálny rozvoj	spoznávanie prejavov pomoci, kamarátstva a spolupráce, rešpektovanie druhých, riešenie konfliktov pokojnou komunikáciou a dodržiavanie spoločných pravidiel
Environmentálna výchova	opisovanie spôsobov ochrany prírody, starostlivosť o spoločné prostredie a prejavovanie úcty k životu vo všetkých podobách
Mediálna výchova	rozhovory o každodenných mediálnych situáciách, rešpektujúca komunikácia a bezpečné správanie v digitálnom prostredí
Multikultúrna výchova	rozprávanie o rodinných tradíciách, sviatkoch a zvykoch, vzájomná pomoc, spolupráca a rešpektovanie rozmanitosti ľudí.
Regionálna výchova a ľudová kultúra	spoznávanie rodinných tradícií, sviatkov a významných udalostí v regióne, spolupráca na aktivitách a oceňovanie kultúrneho dedičstva
Ochrana života a zdravia	predchádzanie nebezpečenstvu, privolanie pomoci, poskytnutie prvej pomoci a zodpovedné správanie v každodennom živote

Podrobné rozpracovanie prierezových tém vrátane ich cieľov, gradácie a spôsobov realizácie je uvedené v samostatnom dokumente Prierezové témy, ktorý tvorí súčasť Školského vzdelávacieho programu.

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Vyučovací predmet	Etická výchova
Škola (názov, adresa)	Súkromná Základná škola, Oravská cesta 11, Žilina
Názov Školského vzdelávacieho programu	S ANGLIČTINOU OBJAVUJEME SVET
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Cyklus	prvý
Časová dotácia	1.ročník – 1 hodina týždenne 2.ročník – 1 hodina týždenne 3.ročník – 1 hodina týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Hlavným cieľom 1. cyklu je, aby si žiak uvedomoval vlastnú jedinečnosť a jedinečnosť druhých, dokázal vytvárať rešpektujúce vzťahy, rozlišoval dobro od zla v každodenných situáciách a chápal význam pravidiel, práv a povinností pre spolužitie s inými

Ciele vzdelávacej oblasti

1. Komunikovať s ľuďmi vo svojom okolí ohľaduplným a primeraným spôsobom.
2. Oceniť jedinečnosť seba samého a druhých.
3. Identifikovať morálne dobro v konaní druhých a vo vlastnom konaní.
4. Chápať zmysel a význam pravidiel, práv a povinností vo svojom živote i v spoložití s inými.
5. Rozumieť základnej úlohe médií a AI a zásadám bezpečnosti v online prostredí.
6. Zapájať sa do prospešnej aktivity na úrovni triedy a školy.

Na konci 1. cyklu žiak pozná svoju jedinečnosť, uvedomuje si hodnotu druhých ľudí a dokáže vytvárať rešpektujúce vzťahy. Vie primerane komunikovať, vyjadrovať svoje pocity, prejavovať empatiu a rozlišovať medzi vhodným a nevhodným konaním. Chápe význam pravidiel, práv a povinností a snaží sa správať zodpovedne voči sebe aj ostatným.

Učebné osnovy pre 1. cyklus

Človek a spoločnosť

Etická výchova - 1.ročník

Poznámka: Označenia gramotností, charakteru a metakognície odkazujú na dokument *Gramotnosti, charakter a metakognícia v 1. cykle*, ktorý tvorí súčasť Školského vzdelávacieho programu.

	VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD Eticko-osobnostný komponent	GRAMOTNOSTI, CHARAKTER A METAKOGNÍCIA
	Komunikovať s ľuďmi vo svojom okolí ohľaduplným a primeraným spôsobom. Používať elementárne pravidlá slušnej a rešpektujúcej komunikácie. Pomenovať a regulovať svoje emócie na elementárnej úrovni tak aby ich prejavy boli v súlade s dohodnutými pravidlami. Vnímať myšlienky a názory druhých. Aktívne rozvíjať vzťahy v rodine a v blízkej komunite.	Zdvorilosť ako znak úcty • slušná a rešpektujúca komunikácia; • prejavy zdvorilosti a úcty; • vyjadrovanie a rešpektovanie súhlasu a nesúhlasu v rôznych situáciách.	SEG1, CH3, MK7

	Ocenit' jedinečnosť seba samého a druhých. Opísať vlastnú jedinečnosť a jedinečnosť druhých. Pomenovať roly, ktoré zastáva v rodine, triede, kamarátskych skupinách.	Sebapoznávanie a vnímanie jedinečnosti v každom človeku • určovanie a opisovanie vlastných dobrých charakterových vlastností a schopností a možnosti ich rozvíjania;	CH8, CH9, CH13, MK2, MG2, SEG5
	Identifikovať to spoločné, čo ho spája s ostatnými. Preukázať citlivosť voči rôznym potrebám ľudí v blízkom okolí.	• identifikovanie jedinečných, zaujímavých a vzácných črt druhého človeka; • rozprávanie o vlastných záľubách, ako pomáhajú v živote a vo vzťahoch s druhými; • vyjadrovanie želania a túžby; • identifikácia kamarátstva ako dobrého modelu komunikácie, vzťahov, spolužitia a spolupráce; • tvorivé obdarovávanie a oceňovanie druhého, druhých; • rozlišovanie dôsledkov/napomáhajúceho a zlého/ubližujúceho správania; • prejavovanie záujmu o druhého, kladenie otázok a aktívne počúvanie	

	Identifikovať morálne dobro v konaní druhých a vo vlastnom konaní. Opísať svoje charakterové vlastnosti, záľuby. Oceniť dobré vlastnosti a schopnosti druhých pomenovať príčiny a dôsledky správania sa ľudí vo svojom okolí.	Spoznávanie a vyjadrovanie emócií, sebariadenie • rozlišovanie a pomenovanie základných emócií: radosť, strach, hnev, smútok, prekvapenie; • rôzne spôsoby vyjadrovania emócií a spoznávania ich dosahov na seba a druhých; • vnímanie vlastných potrieb a potrieb druhých; • význam sebaovládania a sebariadenia- spôsoby zdravého zvládania emócií; • modelovanie reakcií na rozlične vyjadrené emócie posilňovanie pozitívneho sebaobrazu.	SEG2, CH1, CH2, CH5, MK1
--	--	---	---------------------------------

	Chápať zmysel a význam pravidiel , práv a povinností vo svojom živote i v spoložití s inými. Rešpektovať dohodnuté pravidlá platné v triede a v škole. Vnímať existenciu práv a povinností v rôznych životných situáciách.	Konanie dobra • dôsledky pravdovravnosti a klamstva; • posudzovanie situácií, v ktorých sa stretneme s klamstvom; • odlišovanie dobrého a zlého správania na príkladoch zo života; • identifikovanie morálnych prvkov v konaní vybraných postáv; • rozprávanie o detských hrdinoch.	SEG4, CH4, CH7, MK7
	Rozumieť základnej úlohe médií a AI a zásadám bezpečnosti v online prostredí. Rozpoznať rôzne druhy médií.		

	Zapájať sa do prospešnej aktivity na úrovni triedy, školy a rodiny. Byť všímavý voči daniu v najbližšom okolí podieľať sa na uskutočnení aktivity na zlepšenie života alebo prostredia v triede, v škole a rodine.	Vzťahy v rodine a v komunite • bezpečné miesto pre život a vzťahy v rodine a komunite; • identifikovanie a pomenovanie členov rodiny, blízkych osôb ich rôznych rolí, úloh a zodpovednosti; • preukazovanie vďačnosti rodičom, starým rodičom; • oceňovanie hodnôt spojených s rodinou alebo blízkymi osobami, ako sú bezpečie, láska, zodpovednosť, rešpekt, prijatie; • variabilita rodín a rôznych životných situácií detí.	CH11, CH12, SEG3, EG5, MK13
--	---	--	--

Tematické okruhy pre 1.ročník
Zručnosti v medziľudských vzťahoch Prosociálne správanie Ľudská dôstojnosť, sebaúcta Pozitívne hodnotenie iných Naša rodina, škola

Prierezové témy pre 1. ročník	
Osobnostný a sociálny rozvoj	budovanie vzťahov, kamarátstva, zdvorilosti, slušnej komunikácie a rešpektovania dohodnutých pravidiel
Environmentálna výchova	budovanie vzťahov, kamarátstva, zdvorilosti, slušnej komunikácie a rešpektovania dohodnutých pravidiel
Mediálna výchova	rozhovory o správaní rozprávkových hrdinov, diskusie o bezpečnom používaní internetu a ochrane súkromia
Multikultúrna výchova	rozprávanie o rodinných zvykoch a tradíciách, vzájomné oceňovanie sa a tvorivé obdarovávanie spolužiakov
Regionálna výchova a ľudová kultúra	upevňovanie vzťahov v rodine a komunite, preukazovanie vďačnosti rodičom a starým rodičom
Ochrana života a zdravia	modelové situácie na zvládanie emócií, nácvik bezpečného správania v škole a rozlišovanie pomáhajúceho a ubližujúceho správania

Podrobné rozpracovanie prierezových tém vrátane ich cieľov, gradácie a spôsobov realizácie je uvedené v samostatnom dokumente Prierezové témy, ktorý tvorí súčasť Školského vzdelávacieho programu.

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Vyučovací predmet	Náboženská výchova - Rímskokatolícka
Škola (názov, adresa)	Súkromná Základná škola, Oravská cesta 11, Žilina
Názov Školského vzdelávacieho programu	S ANGLIČTINOU OBJAVUJEME SVET
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Cyklus	prvý
Časová dotácia	1.ročník – 1 hodina týždenne 2.ročník – 1 hodina týždenne 3.ročník – 1 hodina týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Hlavným cieľom 1. cyklu je uviesť žiakov do náboženskej gramotnosti. Žiaci vnímajú jedinečnosť človeka a svoje miesto v rodine, vyjadrujú radosť z Božieho stvorenia, poznávajú Ježiša Krista ako Spasiteľa a priateľa, učia sa modliť a chápu význam modlitby, chrámu a bohoslužby.

Ciele predmetu pre 1. cyklus

1. Pomenovať jedinečnosť človeka, jeho dary a miesto v rodine, škole a spoločenstve.
2. Poznávať vieru v Trojjediného Boha a vnímať svet a život ako Boží dar.
3. Porozumieť primeraným biblickým príbehom a reprodukovať ich základné posolstvo.
4. Objavovať Ježiša Krista ako Božieho Syna, Priateľa a Spasiteľa a primerane vyjadrovať svoj vzťah k nemu.
5. Chápať Cirkev ako spoločenstvo veriacich, vnímať chrám ako priestor modlitby a úcty a poznať základné náboženské znaky a sviatosti.
6. Uplatňovať v každodennom živote lásku, odpustenie, pomoc, úctu, zodpovednosť a základné pravidlá kresťanského života.

Na konci 1. cyklu žiak si žiak uvedomuje svoju jedinečnosť, pozná základné pravdy kresťanskej viery a vníma Boha ako súčasť svojho života. Pozná najdôležitejšie udalosti zo života Ježiša Krista, základné biblické príbehy a chápe význam modlitby. Vníma Cirkev ako spoločenstvo veriacich, pozná význam chrámu a primerane sa orientuje v bohoslužobnom živote. Vo svojom správaní sa usiluje rozlišovať dobro a zlo, prejavovať úctu, odpustenie, pomoc a rešpekt voči druhým.

Učebné osnovy pre 1. cyklus

Človek a spoločnosť

Náboženská výchova - 1.ročník

Poznámka: Označenia gramotností, charakteru a metakognície odkazujú na dokument *Gramotnosti, charakter a metakognícia v 1. cykle*, ktorý tvorí súčasť Školského vzdelávacieho programu.

VÝKONOVÝ ŠTANDARD	OBSAHOVÝ ŠTANDARD Eticko-osobnostný komponent	GRAMOTNOSTI, CHARAKTER A METAKOGNÍCIA
Boh a človek • opísať svoje miesto v rodine, škole a spoločenstve a pomenovať svoju jedinečnosť, dary a schopnosti; • pozorovať krásu a rozmanitosť sveta a vyjadriť radosť a vďačnosť za stvorenie; • pomenovať Boha ako Stvoriteľa a milujúceho Otca; • rozpoznať prejavy lásky a starostlivosti v každodennom živote; • formulovať jednoduchú prosbu, poďakovanie a chválu ako formy modlitby; • rozlíšiť dôveru medzi ľuďmi a vieru v Boha primerane veku.	Som Božím darom v rodine a vo svete • rodina, škola, spoločenstvo, vzťahy; • jedinečnosť človeka, dar, schopnosť, zručnosť; • svet a život ako Boží dar, stvorenie, krása a starostlivosť o stvorený svet; • Boh – Stvoriteľ a Otec, Božia láska a starostlivosť; • modlitba ako rozhovor s Bohom: prosba, vďaka, chvála, dôvera; • prirodzená dôvera a viera v Boha.	ČG3, SEG2, SEG3, SEG5, EG1, EG4, CH1, CH6, CH8, CH9, CH10, MK1, MK2, MK10, MK11

Ježiš Kristus • opísať Advent ako čas očakávania a prípravy na Ježišov príchod; • prerozprávať základné udalosti Ježišovho narodenia v Betleheme; • pomenovať Ježiša ako Božieho Syna a uviesť príklady jeho vzťahu k ľuďom; • opísať povolanie učeníkov a Ježišovo priateľstvo s ľuďmi; • opísať základné udalosti Ježišovho utrpenia, smrti a zmŕtvychvstania a vyjadriť ich posolstvo primerane veku; • primeraným spôsobom vyjadriť osobný vzťah k Ježišovi ako Priateľovi a Spasiteľovi.	Ježišov život: Od Betlehema po zmŕtvychvstanie • Advent, očakávanie, prísľub a príprava; • Ježišovo narodenie, Betlehem a radostná zvesť; • Ježiš – Boží Syn, jeho výnimočnosť a vzťah k ľuďom; • učeník, apoštol, povolanie a priateľstvo; • križ, obeta, Veľký piatok, odpustenie; • zmŕtvychvstanie, Veľká noc, život; • Ježiš ako Priateľ a Spasiteľ, prosba a osobný prejav viery.	ČG1, ČG3, ČG4, SEG2, SEG5, CH1, CH3, CH10, CH11, MK3, MK9, MK11, MK12
Sväté písmo • rozpoznať Bibliu ako posvätnú knihu kresťanov a primerane sa orientovať v jej základnom členení; • prerozprávať príbeh o stvorení sveta a človeka a pomenovať zodpovednosť človeka za stvorený svet; • reprodukovať základné udalosti príbehov o Noemovi, Abrahámovi, Jozefovi a Mojžišovi; • vyhľadať a pomenovať základné informácie z vypočutého alebo obrazovo sprostredkovaného biblického príbehu; • prepojiť posolstvo biblických príbehov o dôvere, nádeji, odpustení a slobode s jednoduchými situáciami vlastného života.	Príbehy viery a nádeje v Biblii • Biblia, Sväté písmo, biblický príbeh, kapitola; • stvorenie sveta a človeka, raj, Adam a Eva, človek ako Boží obraz; • Noe: archa, potopa, dúha, zmluva a nádej; • Abrahám: prisľúbenie, požehnanie, cesta a dôvera; • Jozef: rodina, Egypt, odpustenie a zmierenie; • Mojžiš: Boží ľud, exodus, sloboda, púšť a Božie vedenie.	ČG1, ČG2, ČG3, ČG4, EG4, CH2, CH7, CH11, MK3, MK4, MK7, MK11

Cirkev a sviatosti • opísať Cirkev ako spoločenstvo veriacich v Ježiša a uviesť príklady života miestnej farnosti; • pomenovať základné znaky krstu a vysvetliť jeho význam ako prijatia do spoločenstva Cirkvi primerane veku; • rozpoznať chrám ako posvätný priestor a pomenovať jeho základné časti a predmety; • opísať nedeľu ako Deň Pána a deň spoločného slávenia; • rozpoznať základné kresťanské znaky a symboly a správať sa k nim s úctou; • pomenovať Turíce ako sviatok Ducha Svätého a uviesť jednoduché príklady jeho pôsobenia v živote Cirkvi.	Stretávame sa v Božom dome • Cirkev, farnosť, spoločenstvo veriacich; • krst, voda, biele rúcho, Božie dieťa; • kostol, oltár, bohostánok, posvätný priestor a úcta; • nedeľa, Deň Pána, Eucharistia a svätá omša; • kríž, svieca, obraz a ďalšie náboženské znaky a symboly; • Duch Svätý, Turíce, dary a pôsobenie v Cirkvi.	ČG1, ČG2, SEG3, SEG4, MG1, MG2, CH3, CH4, CH10, CH13, MK7, MK8, MK11
Kresťanský život • uviesť jednoduché príklady lásky k Bohu a blížnemu v rodine, škole a spoločenstve; • pomenovať základné pravidlá spoločného života a vysvetliť ich význam primerane veku; • rozlíšiť vhodné a nevhodné konanie v jednoduchých každodenných situáciách; • uplatniť Zlaté pravidlo vo vzťahoch s rovesníkmi; • rozpoznať potrebu druhého človeka a navrhnúť alebo uskutočniť primeraný spôsob pomoci; • uviesť príklad svätca ako vzoru kresťanského života; • s podporou učiteľa zhodnotiť, čo sa v náboženskej výchove naučil a v čom sa môže zlepšiť.	Srdce plné lásky a dobra • prikázanie lásky, Boh, blížny a skutky lásky; • Desatoro ako základné pravidlá života; • dobro a zlo, hriech, svedomie a zodpovednosť za konanie; • Zlaté pravidlo, úcta, rešpekt a vzájomnosť; • pomoc, solidarita, súcit, slabí a chorí; • svätí ako vzory viery, odvahy a služby; • osobná cesta s Bohom, rast, vďaka a reflexia učenia.	ČG3, SEG1, SEG2, SEG5, MG2, CH2, CH3, CH4, CH7, CH11, CH13, MK1, MK9, MK10, MK11, MK12, MK13

Podrobné rozpracovanie prierezových tém vrátane ich cieľov, gradácie a spôsobov realizácie je uvedené v samostatnom dokumente Prierezové témy, ktorý tvorí súčasť Školského vzdelávacieho programu.